

บทที่ 4

พื้นที่ศึกษา

ลักษณะของ เขื่อนศรีนครินทร์

เขื่อนศรีนครินทร์เป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่บนลำน้ำแควใหญ่ ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี เริ่มก่อสร้างเมื่อปี 2516 แล้วเสร็จปี 2523 นับเป็นเขื่อนเอนกประสงค์แห่งที่ 8 ที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) สร้างขึ้น

1. ความเป็นมา

เขื่อนศรีนครินทร์เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาลุ่มน้ำแควใหญ่ ซึ่งได้เริ่มทำการศึกษาดังแต่ปี พ.ศ. 2448 เป็นต้นมา โดยหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กรมชลประทาน การรถไฟหลวง กระทรวงเศรษฐการ กระทรวงอุตสาหกรรม การพลังงานแห่งชาติ ร่วมกับองค์การระหว่างประเทศ และรัฐบาลหลายประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ แพนโคโลมโบ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เดนมาร์ก เยอรมัน และญี่ปุ่น ทำการศึกษาสำรวจโครงการเป็นระยะ ๆ เรื่อยมา

ในปี พ.ศ. 2508 ได้เริ่มศึกษาในรายละเอียด และพบว่าทำเลที่ตั้งเขื่อนที่เหมาะสมอยู่ทำเลหนึ่งคือ ที่บ้านเจ้าเพชร หรือที่ตั้งเขื่อนศรีนครินทร์ในปัจจุบัน ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2509 เป็นต้นมา กฟผ. ซึ่งในขณะนั้น คือ การไฟฟ้าอันฮั้วร่วมกับคณะผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น ภายใต้แผนโคลัมโบ ได้ทำการศึกษาสำรวจบริเวณที่ตั้งเขื่อน จากการศึกษาเปรียบเทียบรายงานฉบับต่าง ๆ พบว่า ทำเลที่เหมาะสม คือ ที่บ้านเจ้าเพชร ดังนั้น คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2513 ให้เลือกที่ตั้งเขื่อนที่บ้านเจ้าเพชร กฟผ.ได้ศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติม ตามที่คณะผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลก และคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติได้ให้คำแนะนำ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีอนุมัติให้ กฟผ. ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนบ้านเจ้าเพชรหรือเขื่อนศรีนครินทร์ระยะแรกได้เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2516 จึงได้ดำเนินการก่อสร้างเครื่องผลิตไฟฟ้าหน่วยที่ 1, 2 และ 3 ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2517 จนกระทั่งแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523

เขื่อนศรีนครินทร์ เดิมชื่อเขื่อนบ้านเจ้าเพชร ในระหว่างการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2520 กพพ. ก็ได้รับพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระนามาภิไธยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นชื่อเขื่อน และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์เขื่อนศรีนครินทร์เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521.

เมื่องานก่อสร้างและติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าหน่วยที่ 1, 2 และ 3 แล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนศรีนครินทร์ และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2524

2. การดำเนินงาน

งานก่อสร้างตัวเขื่อนและอาคารประกอบต่าง ๆ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2516 จนกระทั่งแล้วเสร็จเมื่อปี 2522 ในระยะแรกได้ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจำนวน 3 ชุด กำลังผลิตชุดละ 120,000 กิโลวัตต์ รวมกำลังผลิต 36,000 กิโลวัตต์ และได้ขนานเครื่องเข้าระบบเพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ประชาชนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2523

โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ระยะที่สอง ได้ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าชุดที่ 4, 5 ขนาดกำลังผลิต 180,000 กิโลวัตต์ ซึ่งมีลักษณะพิเศษคือ เป็นแบบสูบน้ำกลับได้ สามารถสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนท่าทุ่งนา กลับขึ้นไปในอ่างเก็บน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ ได้อีกปีละ 400 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งปริมาณน้ำจำนวนดังกล่าวสามารถนำมาใช้ผลิตไฟฟ้าได้อีกปีละประมาณ 120 ล้านกิโลวัตต์ ทั้งนี้เพื่อเสริมกำลังไฟฟ้าในช่วงที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุด และใช้เป็นเครื่องสำรองในกรณีฉุกเฉิน รวมกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด 720,000 กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 1,319.60 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ให้ประโยชน์กับพื้นที่ชลประทาน ประมาณ 1,800,000 ไร่ โดยเริ่มจ่ายไฟฟ้าให้แก่ประชาชนเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2528 รวมค่าลงทุนโครงการเป็นเงินทั้งสิ้น 5,663 ล้านบาท

3. ลักษณะของเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ

เขื่อนศรีนครินทร์เป็นเขื่อนประเภทหินทิ้งแกนดินเหนียว มีความสูงจากฐานราก 140 เมตร มีความยาวสันเขื่อน 610 เมตร ความกว้างสันเขื่อน 15 เมตร

อ่างเก็บน้ำมีพื้นที่ 419 ตารางกิโลเมตร มีความจุ 17,745 ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำโดยเฉลี่ย 4,600 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ระดับเก็บกักน้ำสูงสุดปกติ 180 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ปัจจุบันติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งหมด 4 ชุด กำลังผลิตรวม 54,000 กิโลวัตต์ สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชาชนได้ปีละประมาณ 1,200 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2520)

4. ภูมิลาเนาและจำนวนนักท่องเที่ยว

เขื่อนศรีนครินทร์เริ่มก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2516 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2523 จากการรวบรวมสถิตินักท่องเที่ยวตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2528 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวของเขื่อนศรีนครินทร์ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 2,036,729 คน (ตารางที่ 3) ทั้งนี้ ยังพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวมีอัตราการเพิ่มที่สูงขึ้นในแต่ละปี นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบสถิตินักท่องเที่ยวทั้งหมดของจังหวัดกาญจนบุรี กับสถิตินักท่องเที่ยวของเขื่อนศรีนครินทร์ ในปี พ.ศ. 2528 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดของจังหวัดกาญจนบุรีมีจำนวนทั้งสิ้น 888,068 คน ซึ่งจำนวนดังกล่าวเป็นนักท่องเที่ยวของเขื่อนศรีนครินทร์ถึง 453,909 คน โดยสามารถคิดเป็นอัตราส่วนเท่ากับร้อยละ 51.1 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2529) ส่วนภูมิลาเนาของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่เขื่อนศรีนครินทร์นั้น พบว่า นักท่องเที่ยวมักจะอยู่ในจังหวัดที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งเขื่อนศรีนครินทร์โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาจากกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวของเขื่อนศรีนครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2528

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวเขื่อนศรีนครินทร์	อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ)
2520	18,622	-
2521	69,889	275.30
2522	118,521	69.58
2523	120,945	2.04
2524	193,048	59.62
2525	250,320	29.67
2526	378,267	51.11
2527	433,208	14.52
2528	453,909	4.78
รวม	2,036,729	

ที่มา : เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี

5. สิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว

การก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ซึ่งนับเป็นทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี สำหรับจุดที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจำแนกออกได้ดังนี้

- คิวเขื่อน
- โรงไฟฟ้า
- อ่างเก็บน้ำ
- ท่าเรือ อ.ศรีสวัสดิ์
- หมู่บ้านอพยพ

- แหล่งท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำ เช่น แพนท์ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติศรีนครินทร์และน้ำตกแม่ขม้น เป็นต้น

6. สิ่งอำนวยความสะดวก

เขื่อนศรีนครินทร์ ได้จัดบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป โดยการจัดบ้านพักรับรองทั้งทางด้านฝั่งซ้ายและฝั่งขวา จำแนกออกได้ดังนี้

1. บ้านพักรับรองฝั่งขวา มีบ้านรับรองทั้งหมด 2 ชุด ๆ ละ 8 ห้องนอน รับนักท่องเที่ยวได้ 32 คน

2. บ้านพักรับรองฝั่งซ้าย มีบ้านรับรองทั้งหมด 14 หลัง รับนักท่องเที่ยวได้ 132 คน

ดังนั้น ความสามารถในการรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างได้ปกติวันละ 164 คน และสามารถเสริมให้รับได้สูงสุดถึง 200 คนต่อวัน อย่างไรก็ตามจากสถิติแสดงจำนวนผู้เข้าพักในบ้านพักรับรองของเขื่อนศรีนครินทร์ระหว่างปี พ.ศ. 2528 พบว่ามีจำนวนผู้เข้าพักทั้งสิ้น 20,120 คน (ตารางที่ 4) นอกจากบ้านพักรับรองดังกล่าวยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่บริการนักท่องเที่ยว ได้แก่

ห้องประชุมสัมมนา	1	ห้อง
ร้านอาหารและเครื่องดื่ม	3	แห่ง (กฟผ. และเอกชน)
บริการเรือเช่า		กฟผ. และเอกชน
สนามกอล์ฟ	1	สนาม 18 หลุม
สนามเทนนิส	1	สนาม 3 คอร์ท
สนามแบดมินตัน	1	สนาม 2 คอร์ท
สระว่ายน้ำ	1	แห่ง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้เข้าพักบ้านพักรับรอง เขื่อนศรีนครินทร์ พ.ศ. 2528 จำแนกรายเดือน

พ.ศ. 2528 (เดือน)	จำนวนผู้เข้าพัก
มกราคม	2,138
กุมภาพันธ์	1,633
มีนาคม	1,802
เมษายน	1,963
พฤษภาคม	2,040
มิถุนายน	1,763
สิงหาคม	1,550
กันยายน	1,041
ตุลาคม	1,868
พฤศจิกายน	2,125
ธันวาคม	666
รวม	20,120

ที่มา : หมวดบ้านพักรับรอง เขื่อนศรีนครินทร์

สนามฟุตบอล	1	สนาม
สนามบาสเกตบอล	1	สนาม
สนามตะกร้อ	1	สนาม
สนามเปตอง	2	สนาม
โต๊ะปิลเลียด	1	โต๊ะ
สนามเด็กเล่น	4	แห่ง
สวนสัตว์	1	แห่ง

7. การคมนาคม

การเดินทางไปยังน้ำตกเอราวัณ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีนั้น แต่เดิมนักท่องเที่ยวจะต้องเดินทางโดยเรือจาก ตำบลลาดหญ้าถึงท่าเรือของอุทยานแห่งชาติศรีนครินทร์ ส่วนทางรถยนต์สามารถเดินทางได้เฉพาะหน้าแล้งจาก ตำบลลาดหญ้าถึงบ้านแก่งแคบ แล้วต้องลงเรือข้ามฝากไปยังอุทยานแห่งชาติศรีนครินทร์ซึ่งไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป

ต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. 2517 กรมทางหลวงได้ก่อสร้างและปรับปรุงถนนสายลาดหญ้า-น้ำตกเอราวัณ ให้เป็นถนนลาดยาง ซึ่งเป็นระยะเวลาเดียวกับที่ กพผ. ได้เข้าดำเนินการก่อสร้างโครงการเขื่อนศรีนครินทร์ ทำให้มีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแควใหญ่ การตัดถนนจากตลาดเขื่อนศรีนครินทร์เข้าสู่อุทยานและการดำเนินงานติดตั้งไฟฟ้าเข้ามาในอุทยาน โครงการต่าง ๆ ดังกล่าวได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2521 การพัฒนาด้านการคมนาคมที่เกิดขึ้นทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังน้ำตกเอราวัณเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้เขื่อนศรีนครินทร์ยังเป็นจุดสนใจแห่งใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังจังหวัดกาญจนบุรีอีกด้วย

8. การให้บริการด้านข่าวสารและความรู้

การให้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในเขื่อนศรีนครินทร์และบริเวณใกล้เคียงนั้น ส่วนใหญ่จะเกิดจากเจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย

สำหรับการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ นั้น มักจะ เน้น
หนักด้านการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่ เกี่ยวข้องกับลักษณะโครงการ เขื่อนศรีนครินทร์และการ
ดำเนินงานของ กฟผ. ดังที่กิจกรรมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. จัดบรรยายพิเศษและแจกเอกสารที่ เกี่ยวข้อง เรื่องราวของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ
และเขื่อนศรีนครินทร์แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่มาเยี่ยมชม
2. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับเขื่อนศรีนครินทร์ทุก 3 เดือน
3. เปิดเทปคำบรรยายบริเวณสันเขื่อน เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของ เขื่อน
ศรีนครินทร์แก่นักเรียนและประชาชนที่มาเยี่ยมชม
4. จัดบอร์ดทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ
บริเวณโรงอาหารฝั่งซ้ายและโรงอาหารฝั่งขวา

๑. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบด้านการท่องเที่ยว

1. บริเวณสันเขื่อนและโรงไฟฟ้า พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยว
มากที่สุดได้แก่ บริเวณสันเขื่อนเนื่องจากเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางขึ้นไปเพื่อชมตัวเขื่อน
และทัศนียภาพที่สวยงามของพื้นที่โดยรอบ ดังนั้นบริเวณสันเขื่อนจึง เป็นจุดที่ก่อให้เกิดกิจกรรม
ด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น การรับประทานอาหาร การซื้อสินค้าประเภทต่าง ๆ และการ
พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น ส่วนบริเวณโรงไฟฟ้านั้น นอกจากการชมสิ่งก่อสร้างภายนอกแล้ว
หากมีความต้องการชมภายในโรงไฟฟ้าจะต้องมีหนังสือติดต่อเพื่อขอ เข้าชมล่วงหน้า
2. บริเวณอ่างเก็บน้ำ พื้นที่ภายในอ่างเก็บน้ำของเขื่อนศรีนครินทร์ ปัจจุบัน
ได้ก่อให้เกิดธุรกิจการท่องเที่ยว โดยการสร้างเรือนแพและบังกาไล (บริเวณเกาะหรือขอบอ่าง
เก็บน้ำ) ปัจจุบันมีผู้ประกอบการแพท่องเที่ยว โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับที่พัก
ร้านอาหาร การล่องแพชมธรรมชาติ การจัดเรือท่องเที่ยวในอ่างเก็บน้ำและกีฬาทางน้ำประเภท
ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว

3. บริเวณที่หักและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเขื่อน พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวอีกบริเวณหนึ่ง ได้แก่ บริเวณที่จัดให้เป็นที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งอยู่ทั้งด้านฝั่งขวาของเขื่อน นอกจากนี้ยังจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร สระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่น และสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น สนามกอล์ฟ สนามเทนนิส สนามแบดมินตัน สนามฟุตบอล และสนามเปตอง เป็นต้น

4. บริเวณอื่น ๆ เนื่องจากกิจกรรมให้เช่าเรือเพื่อชมเขื่อนหรือเพื่อเดินทางไปยังแหล่งพักในอ่างเก็บน้ำนั้นมีการตั้งเรือค้างอยู่ในเขตตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ และการก่อสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่โดยรอบของอ่างเก็บน้ำ จึงทำให้ราษฎรที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้รับผลกระทบด้านการท่องเที่ยวจากการสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ด้วย

(การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2529)

สภาพทั่วไปของการท่องเที่ยวที่เขื่อนศรีนครินทร์

1. ผลของการก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ ที่มีต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

การก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2523 การกักเก็บน้ำทำให้เกิดอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีทัศนียภาพของธรรมชาติงดงาม ประกอบกับสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัยของมนุษย์ ได้แก่ เขื่อน โรงไฟฟ้า และอาคารต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เขื่อนศรีนครินทร์ กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องด้านธุรกิจและการขายบริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจเรือนแพ และที่พักในอ่างเก็บน้ำ เรือทัศนจร และกีฬาทางน้ำประเภทต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้การพัฒนาเส้นทางคมนาคมซึ่งอำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ประกอบกับการมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น น้ำตกเอราวัณ ถ้ำพระธาตุ น้ำตกห้วยขมิ้น และเขื่อนท่าทุ่งนา ดังนั้น การก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ จึงเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีที่สำคัญอีกทางหนึ่ง

(การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2529)

2. ลักษณะทางกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยว

เขื่อนศรีนครินทร์ ประกอบด้วย สิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ ได้แก่ ตัวเขื่อน โรงไฟฟ้า และอาคารต่าง ๆ นอกจากนี้ยังล้อมรอบด้วยสภาพธรรมชาติที่สวยงามภายในพื้นที่อ่างเก็บน้ำและบริเวณใกล้เคียง ลักษณะดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาค ส่วนลักษณะทางกายภาพของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่น ๆ ในพื้นที่ เช่น บ้านพัก ร้านอาหาร สโมสร สนามกีฬา และเส้นทางคมนาคม ซึ่งสะดวกและปลอดภัย สนับสนุนให้เขื่อนศรีนครินทร์ มีศักยภาพสูงต่อการส่งเสริมหรือพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และจะมีบทบาทกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในเชิงอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมที่ต่อเนื่องกัน เป็นแหล่งสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่พื้นที่ภูมิภาค พร้อมทั้งส่งผลให้มีการพัฒนาด้านสังคมอย่างกว้างขวางด้วย

3. ความนิยมและปริมาณนักท่องเที่ยว

จากสถิตินักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมเขื่อนศรีนครินทร์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2528 พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 2,036,729 คน โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปีสูงขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งเป็นปีที่การก่อสร้างแล้วเสร็จมีจำนวนนักท่องเที่ยว 120,945 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 250,320 คน ในปี พ.ศ. 2525 และในปี พ.ศ. 2528 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 453,909 คน ทั้งนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดของจังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. 2525 และ 2528 พบว่า มีนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น เท่ากับ 724,067 คน และ 888,068 คน (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2529) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่าช่วงฤดูกาลที่มีผู้นิยมมาท่องเที่ยว ณ เขื่อนศรีนครินทร์มากที่สุดนั้นอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงกุมภาพันธ์ และช่วงกรกฎาคม ถึงสิงหาคม

4. ความพร้อมด้านการให้บริการ

เขื่อนศรีนครินทร์สามารถจัดบ้านพักรับรองบริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างได้ประมาณ 164 คนต่อวัน นอกจากนี้ ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่บริการ ได้แก่ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ห้องจัดประชุมสัมมนา เรือเช่าสำหรับท่องเที่ยวในอ่างเก็บน้ำ สนามกีฬาประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการด้านช่างสารและความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมเขื่อนศรีนครินทร์